

Nr 20/2018 (czerwiec)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), dra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Profesor Czaja doktorem honoris causa

2 czerwca br. prof. dr hab. Roman Czaja z Zakładu Historii Średniowiecza IHiA otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu w Debreczynie. Został on przyznany w uznaniu wybitnych osiągnięć Profesora, m.in. w zakresie historii ekonomicznej, społecznej i urbanistycznej w Europie Środkowo-Wschodniej.

Jubileusz dr hab. Wiesławy Kwiatkowskiej

22 czerwca br. w Collegium Humanisticum świętowano jubileusz 65. urodzin dr hab. Wiesławy Kwiatkowskiej, emerytowanej kierownik Zakładu Archiwistyki IHiA. Na spotkanie z Jubilatką przybyło wielu gości: Dziekan Wydziału Nauk Historycznych, Dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, przyjaciele z zakładów „archiwalnych” IHiA, byli i obecni pracownicy Archiwum Państwowego w Toruniu i w Bydgoszczy, reprezentanci zakładów archiwistycznych z UMCS w Lublinie i UAM w Poznaniu, członkowie rodziny i „naukowi wychowankowie” Pani Profesor. Prof. dr hab. Janusz Tandeci przedstawił zebranym przebieg kariery zawodowej i naukowej dr hab. W. Kwiatkowskiej, organizatorzy wręczyli księgę pamiątkową „Wokół metodyki archiwalnej”.

Dr hab. Maciej Krotofil członkiem Polsko-Ukraińskiej Komisji

Dr hab. Maciej Krotofil, zastępca dyrektora Instytutu Historii i Archiwistyki, został członkiem Polsko-Ukraińskiej Komisji dla Badania Relacji Wzajemnych w latach 1917-1921. Komisja została powołana przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Narodowy Uniwersytet „Akademia Kijowsko-Mohylańska”. W skład zespołu wchodzi 16 naukowców (po 8 osób z Polski i Ukrainy), reprezentujących różne ośrodki naukowe. Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się w dn. 11-13 czerwca br. w Warszawie.

Odnaka Orzełka Katyńskiego dla prof. Drążkowskiej

29 czerwca br. w Warszawie odbyła się uroczystość z okazji 25-lecia Muzeum Katyńskiego, podczas której prof. dr hab. Anna Drążkowska z Instytutu Archeologii otrzymała odznakę Orzełka Katyńskiego za pomoc i długoletnią współpracę konserwatorską.

Nominacja do grona ekspertów NCBR

Dr hab. Małgorzata Kowalska została powołana na eksperta Narodowego Centrum Badania i Rozwoju do oceny wniosków w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Jest to największy w Unii Europejskiej program na rzecz rozwoju badań i tworzenia innowacji, który realizowany będzie do 2020 r.

W Radzie Naukowej Książnicy

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego powołał dr hab. Wandę A. Ciszewską w skład Rady Naukowej przy Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu na lata 2018–2023. Rada Naukowa jest ciałem doradczym i opiniodawczym w zakresie wypełniania przez Bibliotekę jej powinności wobec społeczeństwa i ochrony jej zbiorów (§1 Regulaminu Rady).

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

Optimus Civis

1 czerwca br. w Instytucie Historii i Archiwistyki odbyła się konferencja zorganizowana przez Zakład Historii Starożytnej pt. „Optimus Civis. Władza i urzędnicy w starożytnym Rzymie”.

Tematem obrad była problematyka związana z kwestiami administracyjnymi, prawnymi, religijnymi i wojskowymi, która wiązała się z różnymi aspektami kariery urzędniczej i sprawowaniem władzy w starożytnym Rzymie. Konferencja odbyła się pod patronatem Stowarzyszenia Historyków Starożytności.

Doktorantka w Rydze

Od 7 do 8 czerwca br. mgr Agnieszka Laddach, doktorantka Wydziału Nauk Historycznych, uczestniczyła w konferencji naukowej „2nd International Conference Queer Narratives In European Cultures: Subjectivity, Memory, Nation” w Rydze na Łotwie. Konferencja zorganizowana została przez Institute of Literature, Folklore and Art at University of Latvia oraz „MOZAĪKA” - Association of LGBT and Their Friends. Mgr Laddach wygłosiła referat pod tytułem “The role of homosexuality accusations in the surveillance of the Roman-Catholic Church clergy in Poland”.

Obraz miast

W dn. 8-9 czerwca br. w Collegium Humanisticum odbyła się konferencja „Obraz miast na ziemiach polskich w epoce przedrozbiorowej”, zorganizowana przez Polską Akademię Nauk, Towarzystwo Naukowe w Toruniu i Instytut Historii i Archiwistyki. Konferencję poprzedziło Forum Młodych Badaczy Historii Miast „Miasto a natura”, które miało miejsce 7 czerwca br.

W drodze do Niepodległej

W dn. 13-14 czerwca br. w Collegium Humanisticum miała miejsce polsko-czeska konferencja „W drodze do Niepodległej... Dylematy, działania i programy polityczne Polaków i Czechów w latach 1914-1918”, zorganizowana przez nasz Wydział, Instytut Historii i Archiwistyki, Zakład Historii XX wieku IHIA i toruński Ośrodek Debaty Międzynarodowej. Wśród prelegentów z Czech znaleźli się badacze z Uniwersytetu Ostrawskiego i Uniwersytetu Karola z Pragi; stronę polską reprezentowali historycy z UMK, z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, z IH PAN oraz z toruńskiej WSKSiM.

Człowiek – modlitwa i medytacja

14 czerwca br. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej oraz Wydział Teologiczny UMK zorganizowały VI Teologiczno-Etnologiczną Konferencję Akademicką (TEKA). Tym razem konferencja miała charakter międzynarodowy, a jej temat brzmiał: „A Human: Prayer and Meditation”. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych. Problematyka poszczególnych paneli dotyczyła głównie takich zagadnień jak: modlitwa i medytacja w systemach religijnych, współczesna modlitwa i medytacja, modlitwy i techniki medytacji, modlitwa i medytacja jako system międzyreligijny, modlitwa i medytacja w sztuce.

Pomorze Gdańskie w drodze do Niepodległej

29 czerwca br. w Gdańsku odbyła się konferencja „Pomorze Gdańskie w drodze do Niepodległej (1918-1920)”, zorganizowana wspólnie przez Instytut Historii i Archiwistyki, Zakład Historii XX wieku IHIA oraz Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Gdańsku.

AKTYWNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH

„Szlachetne zdrowie...”

W dn. 5-6 czerwca br. w Collegium Humanisticum odbyła się I Toruńska Studencko-Doktorancka Historyczna Konferencja Naukowa „Szlachetne zdrowie, nikt się nie dowie... Zdrowie, choroba i leczenie w epoce staropolskiej”. Wzięło w niej udział około 20 prelegentów z całego kraju. Zorganizowało ją Studenckie Koło Naukowe Historyków im. Karola Górskiego przy wsparciu Wydziału Nauk Historycznych i Instytutu Historii i Archiwistyki.

Spotkania z Dawnymi Rzemiosłami

15 czerwca br. Studenckie Koło Archeologii Epok Brązu i Żelaza po raz ostatni zorganizowało warsztaty w ramach cyklu „Spotkania z Dawnymi Rzemiosłami”. Tym razem dotyczyły one przędzenia nici przy użyciu wrzeciona obciążonego przęślikiem. Studenci pod okiem przedstawicielki Muzeum Archeologicznego w Biskupinie, pani Joanny Witulskiej, własnoręcznie uprzedli nić. Dowiedzieli się też ile czasu zajmowało przędzenie nici, potrzebnej do wykonania jednego kawałka tkaniny.

Powołania dla „legionistów”

4 czerwca br. w Auli Collegium Humanisticum przedstawiciele Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Bydgoszczy i Wojskowej Komendy Uzupełnień w Toruniu wręczyli uczestnikom programu Legia Akademicka (koordynowanego na UMK przez dr. hab. Macieja Krotofila z IHiA) karty powołań na kilkutygodniowe przeszkolenie w wojskowych centrach szkoleniowych znajdujących się w Toruniu i Grudziądzu.

XXIII Pomorski Festiwal Poetycki

W dn. 5-6 czerwca br. w Pelplinie odbył się XXIII Pomorski Festiwal Poetycki imienia ks. Janusza St. Pasierba. Wśród kategorii konkursowych po raz drugi znalazła się również ta pod patronatem Instytutu Historii i Archiwistyki: pamięć o dziedzictwie kulturowym. Zwycięzca odebrał nagrodę z rąk Dyrektora IHiA prof. dr. hab. Waldemara Rozynkowskiego. Konkurs organizowany jest przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Liceum Ogólnokształcące im. ks. Janusza St. Pasierba w Pelplinie.

Pilot w Instytucie

12 czerwca br. w Instytucie Historii i Archiwistyki miało miejsce spotkanie z pilotem śmigłowców W-3PL Głuszczyk Mi-2 z 56. Bazy Lotniczej w Inowrocławiu.

Szkolenia w ramach UNI-KOMP-AS

W dn. 15-17 czerwca br. odbyło się ostatnie szkolenie w ramach projektu UNI-KOMP-AS. Na zajęciach prowadzonych przez dr. hab. Małgorzatę Kowalską studenci (archeologii, archiwistyki i zarządzania dokumentacją, historii sztuki, pedagogiki, wojskoznawstwa, zarządzania informacją i bibliologii) mieli okazję poszerzyć swoje umiejętności w zakresie współpracy online, tj. korzystania z usług i aplikacji oferowanych w różnego typu chmurach obliczeniowych, sieciowego redagowania i edycji dokumentów, planowania pracy przy użyciu kalendarzy online, inicjowania i prowadzenia zdalnych webinarów i konferencji oraz obsługi kursów dydaktycznych na platformach e-learningowych. Zajęcia przygotowywały do uzyskania Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych.

Patron Auli

19 czerwca br. podczas posiedzenia Rady Wydziału Nauk Historycznych dokonano uroczystego odświeżenia tablicy z nazwiskiem patrona Auli Collegium Humanisticum - Profesora Andrzeja Tomczaka. Władze rektorskie reprezentował prof. dr hab. Andrzej Sokół, sylwetkę patrona przybliżyła zebranym dr hab. Wiesława Kwiatkowska. Wydarzeniu towarzyszyło otwarcie wystawy „Prof. dr hab. Andrzej Tomczak 12.09.1922-8.02.2017. Szlakiem Profesora”.

Seminarium: Muzeum w mieście

W dn. 21-22 czerwca br. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej oraz Misyjne Seminarium Duchowne Księża Werbistów w Pieniężnie zorganizowały III Wiosenne Seminarium Muzeologiczne: „Muzeum w mieście”. Było ono poświęcone zagadnieniu ról, jakie muzea pełnią we własnym środowisku, w miejscu swojej siedziby. Do Pieniężna

przyjechali przedstawiciele muzeów o rozmaitych profilach i zakresach zbiorów. Spotkanie miało charakter seminaryjny, a dyskusja krążyła zarówno wokół tematu misji muzeów i możliwości jej realizacji, jak i problemów z dostosowywaniem działalności muzeów do potrzeb i oczekiwań odbiorców. Obiektem rozważań był także sposób i zakresy prowadzenia badań nad publicznością muzealną oraz możliwości współpracy z instytucjami pozarządowymi.

DOKTORATY I HABILITACJE

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **archeologia**:

- Jakub Mosiejczyk - *Lapis Magna jako kosmopolityczne miasto rzymskie. Przestrzeń publiczna i konteksty społeczne w II i początkach III w. n.e.*; promotor: prof. dr hab. Mariusz Mielczarek; data nadania stopnia: 19 czerwca 2018.

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **historia**:

- Hadrian Ciechanowski - *Kancelaria władz wojewódzkich w latach 1975-1990 na przykładzie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Toruniu oraz Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu*; promotor: dr hab. Waldemar Chorążyczewski, prof. UMK; data nadania stopnia: 19 czerwca 2018.
- Magdalena Wiśniewska-Drewniak - *Archiwa społeczne w Polsce - wielokrotne studium przypadku*; promotor: dr hab. Waldemar Chorążyczewski, prof. UMK; data nadania stopnia: 19 czerwca 2018.
- Alicja Sumowska - *Relacje rycerstwa ziemi chełmińskiej z zakonem krzyżackim w I połowie XV wieku*; promotor: dr hab. Piotr Oliński, prof. UMK; data nadania stopnia: 19 czerwca 2018.
- Marcin Sumowski - *Clerus et cives. Niższe duchowieństwo w miejskiej przestrzeni społecznej późnośredniowiecznych Prus*; promotor: prof. dr hab. Andrzej Radziwiński, promotor pomocniczy: dr hab. Radosław Biskup; data nadania stopnia: 19 czerwca 2018.
- Mateusz Zmudziński - *Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej i jego zasób*; promotor: dr hab. Wiesława Kwiatkowska; data nadania stopnia: 19 czerwca 2018.

NOWE PUBLIKACJE

- Ewa Bokiniec, Szynych. *Gm. Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie. T. 2: Katalog, stanowiska 11 i 13, Pozostałości osadnictwa z okresów przedrzymskiego i rzymskiego w strefie przebiegu autostrady A-1 w woj. kujawsko-pomorskim*, Toruń: Muzeum Okręgowe w Toruniu, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.
- Sylwia Dullin, *Toruńskie Nowe Miasto i jego mieszkańcy we wspomnieniach (XIX-XXI wiek)*, opracowała wstępem i przypisami opatrzyła Sylwia Grochowina, Toruń: Fundacja Generał Elżbiety Zawackiej, 2018.
- *Wokół metodyki archiwalnej. Księga dedykowana prof. Wiesławie Kwiatkowskiej w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, red. Waldemar Chorążyczewski, Agnieszka Rosa, Mateusz Zmudziński, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, dr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski,
mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.